

Egy, a '80-as évek elején készült fölmérés igen lehangoló képet festett a honi fiatalság szexuális kultúrájáról. Azaz kulturálatlanságáról. A helyzet az eltelt másfél évtized alatt mit sem változott. A „hivatalos” szexuális fölvilágosítás szinte csak a veszélyek taglalására szorítkozik, s a jó értelemben vett szexuális szabadság helyett a nyers testiség került előtérbe.

„Csak egyenrangú partnerek kölcsönös vonzalma és odaadása juttathat el a boldogsághoz” – mondja ki a sokszor emlegetett tévelt aforizmagyűjteményében dr. Németh Endre szexológus, a JATE Ságvári Endre Gyakorló Gimnáziumának tanára. A több, mint negyed évszázada katedrán álló, igazi alkotó pedagógus a biológiatanítás mellett alapító tagja a Magyar Szexológiai Társaságnak, egy tucat könyvet, s számos tudományos tanulmányt jegyez szerzőként. Legutóbbi, tízenketedik kötete a Biológiai Kézikönyv címet viseli, s bár bölcséleti munkái – mint például a fent említett aforizmagyűjtemény – is megérnének egy-egy beszélgetést, most szexuálpedagógiai munkásságáról, s a honi társadalomra jellemző szexuális problémákról kérdeztük.

● **Élete során minden ember kapcsolatba kerül – valamilyen szinten legalábbis – a szexualitással. De hogyan lesz valakiből a témával hivatásszerűen foglalkozó, elméleti szakember?**

– Tanári pályám kezdetén, mint biológia szakos – s mint osztályfőnök is – kötelességemnek éreztem, hogy tapasztalataimat ezen a téren is átadjam a diákoknak – mondta dr. Németh Endre, aki két évtizede rendszeresen tart szexuálpedagógiai előadásokat tanároknak, s diákoknak egyaránt. – A pedagógusnak mindenféle területen nevelnie is kell a tanulókat, s én úgy láttam, hogy a felnőtt társadalom szexuális föl fogadásában – az akkori évek álprüderiája következtében – igen nagy gondok vannak. A hiányos nevelés következtében ezek az ifjúságot is súlyosan érintették. Mint vöröskeresztes tanár, a '70-es évek végén előadásokat szerveztem, s később, egyetemi módszertanusként tudományos témámnak választottam a szexuálpedagógiát. Hivatásomná vált a szexológia, tagja lettem a

● Egy szexológus tanár lehetőségekről és korlátokról Örömteli bánatforrás, avagy a boldogság kultúrája

Magyar Szexológiai Társaság országos vezetőségének, szexuálpedagógiai munkacsoportot vezettem, Tamásitól – Békéscsabán keresztül – Bajáig tartottam, és tartok előadásokat tanároknak és diákoknak is.

● **A szex jó évtizede már – hivatalosan legalábbis – nem tabutéma. A nevelőmunka megkezdése óta föl nőtt egy generáció. Csökkentek-e a társadalom szexuális problémái?**

– Valóban, azok a diákok, akiknek annak idején az első előadásokat tartottuk, már föl nőtték. De nem sikerült mindenkihez eljutnunk, és az elvégzett munka eredményességét sem ismerjük pontosan, hiszen a szex olyan téma, amelyről nemigen érkezik visszajelzés. De én már azt is eredménynek tartom, ha egy 25-30 fős osztály diákjai közül egynek vagy kettőnek sikerült szebbé tenni az életét, meggyőzve őket arról, hogy a kulturált szexuális tevékenység része az ember életének. Meg kell értenni az emberekkal, hogy a szex – ha jól csináljuk – örömforrás, ám ha rosszul, akkor bánatforrás lehet. A szexuális kulturálatlanság gondot, rejtett problémákat is okoz, és a végén szakításhoz, váláshoz vezet. Ugyanakkor teljesen elhibázott házasságokat is össze tud tartani a jó szexuális harmónia.

● **Biológiatanárként gyakran emlegetett mondasza szerint az állatvilág szereplőit a lét- és a fajfenntartás ösztöne vezérli. Ugyanilyen egyszerű az emberi élet is?**

– A létfenntartás ösztöne lassacskán erősebbé válik a mai viszonyok között, mint az utódlás kérdése. Ennek ellenére két, egymást szerető ember életének a lelki, érzelmi azonosulás, egy híron pendülés mellett fontos momentuma a testi szerelem is. Természetes helyzetben a szexuális együttlét öröme utódláshozzásban csúcspontot ér el. A szexualitás elsődleges szerepe – az ember esetében – az örömszerzés. A másodlagos funkció, a reprodukció okozza azonban a legnagyobb örömet egy jó kapcsolatban. Fontos, hogy a gyerek egy szeretetteljes együttlétből születessen, s amikor szülei rá tekintenek, emlé-

Dr. Németh Endre: – A magyar ember érdekes habitusú. Ha baj van a szexuális életével vagy nem beszél róla, vagy úton-útfélen nem létező sikereivel dicsekszik. (Fotó: Miskolczi Róbert)

kezzenek arra, hogy milyen nagyszerű élmény volt gyermekük „megalkotása”.

● **Az ön vezetésével másfél évtizede szexuálpedagógiai föl mérést készítettek. Milyen eredménnyel?**

– A vizsgálat eredményét – pozitív visszhang mellett – külföldön is publikáltuk. A mai napig egyedülállóan 7116 diák töltötte ki a kérdőívet. A végkövetkeztetésünk szomorú volt. A szülők általában nem foglalkoznak a szexuális információk átadásával, a gyerekek tömegkommunikációs eszközökből, s egymástól szerzik ismereteiket. A tesztet kitöltők közül azok, akik a mérés idején már túl voltak az első közösülésen, többnyire 16 éves koruk körül éltek át az első aktust. A lányok döntő többsége arra a kérdésre, hogy milyen élményt jelentett számára a szexuális együttlét, azt válaszolta, hogy a továbbiakban sokkal mélyebb érzelmi kapcsolat beteljesítéseként fog csak szexuális érintkezésre vállalkozni. Általában tehát nagy csalódás az első tapasztalatok megszerzése – főleg a lányoknak. A gyerekek csak később értik meg, hogy igazi örömet csak az olyan partnerrel élt szexuális kapcsolat okozhat, ahol a felek egymással tenni képesek, tehát szeretik egymást. Ezt pedig semmiféle manuális mesterkedéssel kiváltani nem lehet. A szeretetteljes viszony nagyon fontos, hiszen

a tapasztalt, legjobban föl ké szülőkkel is előfordul, hogy elsietik az aktust, s érzelmi kapocs híján nem is tördnek partnerük kielégítésével. A szegény lány meg jól néz ki...

● **Manapság is elég csak leporolni a '82-ben készült föl mérést, vagy mára egész más lett a helyzet?**

– Bár azt elértük, hogy a szexualitásról már szabad beszélni, ám a jó értelemben vett szabado sságot az AIDS-től való félelem kissé visszavetette. Ennek ellenére a szexuális tevékenység gyakorisága nem csökkent jelentősen a föl mérés idején tapasztaltakhoz képest, ám a föl ké szülésben sem következett be jelentős változás. A szülő és az iskola továbbra sem foglalkozik e témával. Van olyan egyetemen végzett tanítványaim, akik nálam szakdolgoztak szexuálpedagógiából, de amíg tanítottak, ki se nyitották a szájukat a szexről. Csak nagyon kevesen érznek elhivatottságot – a szexuálpedagógiában tájékozottak közül is – ahhoz, hogy szexuálisan is neveljék a diákokat. Persze, ehhez hozzájárul az is, hogy a tanár-diák kapcsolat napjainkra elembertelenedett, s az álelekedés kapcsolata helyett csak kevés pedagógus tud baráti viszonyba kerülni egy osztállyal.

● **Egy-egy mai föl mérés gyakran hihetetlen szá-**

mokat tükröz, például a homoszexualitásról. Vajon tényleg ennyien vonzódnak saját nemükhöz, vagy egyszerűen kötelezően illik követni – szóbeli megnyilatkozásokban legalábbis – a másság divatját?

– Kicsit átestünk a ló másik oldalára. Természetesen sokkal liberálisabb az emberek szexuális gondolkodása, mint volt évtizedekkel ezelőtt, ám korántsem annyira, mint ahogyan azt ezek a föl mérések tükrözik. Valóban sokan vannak, akik egyszerűen azért, mert másoktól ezt hallják, azokról a nemlétező szexuális kapcsolataikról kezdenek beszélni, melyekben valamiféle extrát műveltek. Ugyanez a helyzet a kábítószerekkel. Döbbenetes, hogy a mai világban olyan természetessé vált a drog fogyasztás, hogy szinte nem is érzi magát embernek, aki nem próbálta. És persze, hogy beikszeli, fogyasztott már kábiszer, s élt szexuális életet azonos nemű partnerrel. A különbség lett a természetes.

● **Egy szexológus – föl mérésében – a nők orgaszmásáról érdeklődött. A megkérdezettek majd mindegyike elmondta, volt már ilyen élménye. A következő kérdésre, t.i., hogy a beteljesülés pillanatában milyen volt a mimikája, sok nő mosolyt varázolt az arcára. A sze-**

xológus szerint ezeknek a nőknek – állításuk ellenére – még biztosan nem volt orgaszmusuk. Meddig kell még ilyen trükköket használni, hogy egy, a szexuális viselkedést kutató föl mérés hiteles legyen?

– A szexualitásról nagyon kevés ember beszélget. Ha tőlem megkérdezem, hogy hány nővel volt kapcsolatod, lehet hogy válaszolok. Ám arra a kérdésre, hogy nekem mindig, minden körülmények között megy-e, természetesen igent mondom. Azt se vallom be, ha csak kétperces a potenciálom. Mindenki megszépíti a saját szexuális életét, ám amikor nagy bajban van, akkor kiborul a bili. A nők közül igen sokan csak nagyon ritkán élnek át orgaszmust, és ezen nem is lehet csodálkozni, hiszen jó részük azt sem tudja, mi is az. Az a nő, aki gyerekkorában nem maszturbált, s akit pettingidőszakban sohasem „vittek el” kézzel az orgaszmusig, azt egy gyors reakcióképességű férfi – aki ráadásul nem foglalkozik a partnere érzéseivel – sohasem tudja majd kielégíteni. Az ideális szexuális kapcsolatban én a partneremnek, ő pedig nekem akar örömet szerezni. A másik örömeinek kiderítéséhez azonban ismerni kell azt a nagyon fejlett, non-verbális jelrendszert, amely megmutatja, mit kell tenni egymás kielégítése érdekében. Persze, beszélni sem szégyen a szeretkezés közben. Erre akkor van szükség, ha a partnerek szexuális izgalmukat, igényeiket képtelenek kifejezni a testbeszédet. Folyamatos kielégítetlenség után pedig nem marad más, mint a maszturbáció. A nemzetközi föl mérések szerint a nők 15-20 százaléka maszturbál – bevallottan – a házasság előtt. A férjezett nőknek azonban már 60 százaléka végez szexuális pótcselekvést változó gyakorisággal, azaz saját magát elégtétli ki. Ez tehát egyértelműen igazolja a föl tévést, mely szerint a testi kapcsolatokban a partnerek korántsem jutnak el mindig egymás kielégítéséhez. Egyébként a nők – a férfiakkal szemben – gyakran nem is tudnak róla, hogy éppen önkielégítést végeznek, amikor önkéntelenül összeszorítják a combjukat. Erről persze csak nagyon ke-

vesek beszélnek őszintén, s ezért van szükség egy hiteles föl méréshez az előbb említett trükkre.

● **Honi sajátosság ez a szemérmesség, vagy azokban az országokban is utolérhető, ahol a szexualitást már évtizedek óta liberálisan kezelik?**

– Ahol egy kicsit természetesebben vették a szexualitást, ott őszintébbek az emberek. Főleg a skandináv és a nyugat-európai országok jeleskednek ebben. A magyar érdekes habitusú, elég csak az állandó siránkozásra, pesszimizmusra gondolni. A szexualitás terén két embercsoportról lehet beszélni, lelki beállítottság szerint. Az egyik csoport tagjai szerint nincs semmi baj, ha nem beszélünk róla. Minek is beszéljünk, hiszen nagyanyáink és nagyapáink is normálisan éltek az életüket, és boldogok voltak, annak ellenére, hogy nem beszéltek a szexről. A másik csoportba tartozók pedig másról sem tudnak beszélni, mint a szexuális életükről, amely – az általuk elmondottakkal szemben – általában korántsem felhőtlen. Vannak egyébként olyanok is, akik saját szexuális életükben szabadelyűvek, ám a nyilvánosság előtt az álprüderiába burkolóznak.

● **Milyen eszközei vannak a szexuálpedagógiának a szexuális kultúra fejlesztésére?**

– A szexuális nevelés csak akkor lehet hatékony, ha a pedagógus képes az úgynevezett beavatott légkör megteremtésére. Hiába szakember egy szülész-nőgyógyász, – aki ráadásul pszichológiai ismeretekkel is föl vértette magát, – ha például iskolások előtt, egy osztályban előadást akar tartani a szexről. Így nem fog eredményt elérni, mert a gyerekek nem érzik kell, hogy a nevelő ugyanolyan hús-vér ember, mint ő, képes átérzeni a problémákat, sőt segíteni tud és akar. A szexuálpedagógusnak először magát kell megnyitnia a gyerekek előtt, hogy ők is beavassák a problémáikba. A pedagógusként szerzett legkellemesebb élményeim egyébként ilyen „szexorákhoz” kötődnek. A gyerekek borzasztó aranyosak, valóban megnyílnak, és kérdeznek. Az ilyen foglalkozásoknak van értelme igazán. Nem a személytelen, a tömegkommunikáció vagy tudományos igényességgel előadás útján szerzett információk győzik meg a gyerekeket a kulturált szexuális tevékenység fontosságáról.

Kéri Barnabás

● **Miért felel a belügyminiszter?**

Torgyán Attila jelölt

● **Budapest (MTI)**

A Független Kisgazdapárt kezdettől azt az álláspontot képviselte, hogy valamennyi sikerdíjas ÁPV Rt-ügyet felül kell vizsgálni, s hogy nemcsak a kormány, hanem személyesen a belügyminiszter felel a sikerdíj-átutalásokért – ismertette pártja közleményében a Tocsik-ügyben Torgyán József, az FKGP elnöke a képviselői irodaházban tartott csütörtöki sajtótájékoztatóján. Kifejtette: a belügyminiszternek munkaköri kötelessége lett volna, hogy rendet teremtsen ebben az ügyben. A Megyei Jogú Városok Szövetsége jegyzői kollégiumának vezetője már 1996 augusztusában

felhívta Kuncze Gábor figyelmét a Tocsik-ügyre. A pártelnök sajnálatosan tartja, hogy az ÁPV Rt-üggyel foglalkozó parlamenti bizottság többi ellenzéki tagja nem kívánta vizsgálni a belügyminiszter felelősségét. A Független Kisgazdapárt változtatlanul azt vallja, hogy belügyminiszternek az ügyben elkövetett mulasztása miatt távoznia kell.

Kérdésre válaszolva Torgyán József megerősítette azt az újsághírt, hogy fiát, Torgyán Attilát – aki több éven át számos újság, egyebek között a Magyar Narancs jogtáncsosa volt – jelöli az FKGP az MTI Tulajdonosi Tanácsadó Testületébe.

● **Saját igazgatójuk a társtettes**

Kísérlet a Postabank „kifosztására”

● **Budapest (MTI)**

Nagy összegre elkövetett két családi üggyanúsítottjai kerültek rendőrkézre a közelmúltban – jelentette be Bajnai Gyula alezredes, a Budapesti Rendőr-főkapitányság Gazdaságvédelmi Osztályának vezetője csütörtökön, sajtótájékoztatón.

Mint elmondta: a Postabank központja májusban tett feljelentést ismeretlen tettes ellen, aki két alkalommal próbált 40 millió forintot értékre váltókát bevaltatni. Ezeket a pénztárcát békéscsabai fiókjának bélyegzője volt, ám hamis bankga-

ranciával állították ki. Az elkövetők az egyik esetben sikerrel jártak, és 38 millió forintot vettek fel az ígérvényért, de a második alkalommal az ügyintéző gyanúsítgatott, hogy a vizsgálat során a tények alapján a rendőrség előzetes letartóztatásba helyezte B. Mihályt, a pénztárcát békéscsabai fiókjának igazgatóját – aki hivatali munkakörét felhasználva igazolta a hamis bankgaranciát –, valamint az ügy két másik résztvevőjét, Z. Zoltán békéscsabai ügyvédet és S. László békési vállalkozót.

Elfogták annak a bűnügynek a gyanúsítottjait is,

amelyben egy budapesti cég feljelentése alapján kezdett nyomozást a rendőrség. A cég azért fordult a hatóságokhoz, mert két hamis átutalási megbízással összesen 36 millió forintot irányítottak át számlájáról egy kft. kontójára. A rendőrök május 17-én éppen akkor fogták el a hamis személyi igazolvánnyal rendelkező M. Tamást és J. Gábort, amikor Budapesten fel akarták venni a pénzt. A két férfit még a nap folyamán előzetes letartóztatásba helyezték, az intézkedést azonban a későbbiekben megszüntették. Nem sokkal ezután elfogták G. Istvánt, akinél több cég alapításához alkalmas iratokat, bélyegző-

ket találtak, valamint P. Csabát, aki hamis iratokkal látta el a társaság tagjait. P. Csabát a rendőrség előzetes letartóztatásba helyezte.

A tájékoztatón elhangzott az is: a rendőrök néhány perces üldözés után elfogták azt a – magát algériainak valló – férfit, aki csütörtökre virradóra éjjel fél egykor sörösüvegbe töltött Molotov-koktélt dobott a Thököly út elején álló bódésorban működő játéktérre. (A mulatóban csak kisebb tűz keletkezett, amit a biztonsági őrök sikerült megfékeznie.) Kihallgatása során az erősen ittas A. Mohamed azt vallotta: mivel nem engedték be, bosszúból követte el tettét.

Gabonapiaci szabályozás

● **Budapest (MTI)**

Az aratás kezdetére elkészült a gabonapiaci szabályozás. Ennek utolsó eleme a közraktározás támogatásának bevezetése, amennyiben ezt a piaci helyzet indokolja – hangoztatta csütörtökön sajtótájékoztatón Öcsödi Gyula, a Földművelésügyi Minisztérium nemrégiben kinevezett helyettes államtitkára. Közölte: az új gabonapiaci szabályozás lényege, hogy szűkült az engedélyköteles exporttermékek köre, belföldön pedig az eddiginél több közvetlen támogatást kapnak a termelők. Beszélt arról is, hogy hazánkban az erdőterület nagysága az utóbbi időben növekedett. Jelenleg az ország területének 18,7 százaléka erdő. A vadászati aktuális feladata az új vadászterületek felosztása.